M VAN
MUSEUM
LEUVEN

Isabelle Cornaro
18.04.2014 – 03.08.2014

***Paysage avec poussin et témoins oculaires (version VI)* (2014)**

De installatie *Paysage avec poussin et témoins oculaires* vormt sinds 2009 een work-in-progress dat intussen al zes vormen heeft aangenomen. Het werk bestaat telkens uit een variërend aantal sokkels in multiplex waarop Isabelle Cornaro uiteenlopende gebruiksvoorwerpen en kunstobjecten plaatst. Ze kiest de voorwerpen uit op basis van hun vorm of functie. Op maat van de zaal in M, creëert Cornaro een nieuwe zesde versie.

Vragen

Alle varianten van *Paysage avec poussin et témoins oculaires* hebben als thema het museum, de verzameling en het fetisjisme van objecten. De installatie roept vragen op zoals: welke intrinsieke eigenschappen dient een object te bezitten om bewaard te worden? Waardoor gaat het deel uitmaken van een verzameling? Bezitten ze een bepaalde culturele of historische waarde? Hoe ontstaan deze betekenissen? *Paysage* gaat op zoek naar wat de betekenis van een cultuur kan zijn. Dit thema wordt nog versterkt door de opstelling ervan in een museum.

Nicolas Poussin

De titel *Paysage avec poussin et témoins oculaires (version VI)* verwijst naar de menselijke waarneming en hoe de Franse 17de-eeuwse schilder Nicolas Poussin (1594-1665) hiermee omging. Hij is in de kunstgeschiedenis gekend om zijn composities met een gestructureerde opbouw van voorgrond, midden en achtergrond. Cornaro's interesse in de praktijk van Poussin heeft te maken met haar opleiding als kunsthistorica gespecialiseerd in de westerse kunst uit de 16de en 17de eeuw. Iedere *Paysage* is opgebouwd volgens een landschapscompositie van de beroemde Franse kunstenaar. Aan de hand van een heldere structuur met een voorgrond, een middenplan en achtergrond, suggereerde Poussin volume en diepte in zijn werk. In haar installaties werkt Cornaro volgens het omgekeerde principe: de kunstenares suggereert een tweedimensionaal schilderij van Poussin aan de hand van driedimensionale objecten en sokkelvolumes die in een strak georkestreerde compositie staan volgens schaal, perspectieflijnen, licht- en schaduweffecten.

Perspectief

Cornaro versterkt de illusie van perspectief door *Paysage avec poussin et témoins oculaires (version VI)* aan drie zijden te ommuren. Dit leidt de waarneming van de toeschouwer naar één gezichtspunt. Bij de opstelling van *Paysage* werkt Cornaro met touwen tussen de voorste en achterste sokkels om de perspectieflijnen uit te tekenen. Op de voorgrond plaatst ze grotere objecten op lagere sokkels die verder uit elkaar opgesteld staan. Voor de achtergrond daarentegen kiest ze kleinere objecten op hogere sokkels die dichter bij elkaar staan. De opgerolde tapijten vooraan suggereren de lijnen op de voorgrond van het schilderij van Poussin. Een uitgerold tapijt tegen een valse wand kan de vorm aannemen van een berglandschap. Het totaalbeeld op de installatie roept een vlak beeld op, een negatie van een driedimensionaal beeld. Toch kun je als toeschouwer ook door de installatie lopen. Wanneer je tussen de sokkels loopt, vormt ieder voetstuk een fragment dat ook op zichzelf

kan staan, als ware het een klein landschapje. Met deze installatie creëert Isabelle Cornaro een soort prisma waarmee we de werkelijkheid – al naargelang ons gezichtspunt – anders kunnen beschouwen.

Objecten

De voorwerpen die Isabelle Cornaro verwerkt in haar installatie zijn objecten die ze verzamelt op rommelmarkten; plekken waar nostalgie en sentimentaliteit nooit ver weg zijn. Haar interesse gaat uit naar objecten die symbool kunnen staan voor waarde of voor vertoon (zoals muntstukken, medailles of lippenstift). Sommige objecten kiest ze uit op basis van hun specifieke vorm of versiering die de functie van het voorwerp verraden: een schaal voor eendenpastei in de vorm van een eend of bloemvazen met bloemmotieven.

Voor Cornaro is het belangrijk dat de voorwerpen emoties of een zekere herkenbaarheid kunnen opwekken bij de toeschouwer. De vorm en decoratie van deze objecten getuigen namelijk van een verlies van ambachtelijke kwaliteit, dat onze westerse maatschappelijke geschiedenis illustreert. Zo gaan vele rommelmarktvoorwerpen oorspronkelijk terug op 17de en 18de-eeuwse unieke objecten, die vervolgens vanaf de 19de eeuw op grote schaal ge(re)produceerd en gestandaardiseerd werden. Hierdoor is hun uniciteit vandaag verloren gegaan en zien ze er nu eerder kitsch uit dan waardevol. Cornaro beschouwt de manier waarop wij dergelijke massaproducten koesteren als een vorm van fetisjisme. Ze plaatst de rommelmarktvoorwerpen hier op een sokkel binnen een museale context. Op die manier verandert ze hun statuut: ze veranderen van waardeloos in waardevol.

Orgon Doors (2013)

Voor het eerst toont Isabelle Cornaro zes nieuwe reliëfs getiteld *Orgon Doors*. In M zijn drie grote en drie kleinere te zien. Ze zijn aangebracht op de buitenmuren die *Paysage avec poussin et témoins oculaires (version VI)* omgeven. De originele composities die ze liet afgieten in elastomeer, bestaan opnieuw uit rommelmarktvondsten zoals allerhande decoratieve objecten (onderdelen van kandelaars) en metalen voorwerpen (muntstukken of kettingen).

Logica

Er ligt een specifieke esthetische logica aan de basis van de *Orgon Doors*. Zo is de compositie lineair of symmetrisch en zijn de objecten van de grotere werken zo geschikt dat ze allemaal met elkaar verbonden lijken. In haar reliëfs is Isabelle Cornaro geïnteresseerd in de manier waarop de staat van de objecten verandert: in een afgietsel van één enkele beweging stollen de individuele objecten tot een grote massa. Bij het maken van de mal in silicone raken de originele objecten zodanig beschadigd waardoor de kopie in gekleurd elastomeer als het ware uniek wordt.

Titel

De reliëfs liggen in het verlengde van eerdere series afgietsels. De titel, het materiaal en het formaat van *Orgon Doors* gaan bijvoorbeeld rechtstreeks terug op Cornaro's vroegere *God Boxes* (2013), die op hun beurt geïnspireerd waren op werk van de Amerikaanse kunstenaar Edward Kienholz (1927-1994). In de jaren 1960 maakte Kienholz een reeks conceptuele werken waaronder *The God Box no. 1* (1963), waarbij de nadruk lag op het uitgeschreven idee van het kunstwerk eerder dan op de materiële uitvoering.

Cornaro laat zich in haar werk leiden door Kienholz' beschrijving van *The God Box no. 1*: *"Dit werk bestaat uit een doos* […] *die zich qua afmetingen ergens bevindt tussen Reichs Orgon Accumulatoren en een westers toilet"*. (*"This tableau is a box* […] *in size somewhere between Reich's Orgone Accumulators and a Western outhouse."*). Voor haar versie van de *God Boxes* en later ook voor haar *Orgon Doors*, hanteerde Cornaro de afmetingen van de wanden van Wilhelm Reichs orgon accumulator. In de jaren 1930 ontdekte deze Oostenrijkse psychoanalyticus de biologische energiebron orgon, die volgens hem helende eigenschappen bezat. Hij construeerde een experimentele orgon accumulator: een balkvormige constructie uit metaal en organisch materiaal waarin iemand gedurende een beperkte tijd blootgesteld kon worden aan orgon Met een sessie in zijn experimentele orgon accumulator hoopte Reich onder meer kankerpatiënten te kunnen genezen.

Tableaux (close-ups) (2014) en *Cosa* (2014)

Met *Tableaux (close-ups)* creëert Isabelle Cornaro een meer kleinschalig werk dat rechtstreeks in verband staat met de grote installatie. Net zoals in *Paysage avec poussin et témoins oculaires (version VI)* gaat ze na in hoeverre de afstand waarmee men de dingen bekijkt doorslaggevend is. Zoals de titel al aangeeft, kun je het werk op twee manieren benaderen. Zo kun je *Tableaux (close-ups)* enerzijds van ver zien als een totaalbeeld. Anderzijds ontstaat er een verschillend zicht door dichterbij te komen en als het ware in te zoomen op individuele voorwerpen. Naargelang de afstand tussen de toeschouwer en het werk kleiner wordt, gaan de objecten meer op zichzelf staan en worden ze bijna sculpturaal. Hierdoor wordt elk object, inclusief textuur, materiaal en kleur, belangrijk.

Kortfilms

Ook in de 16mm kortfilms die in M geprojecteerd worden, staat de tactiele en zintuiglijke ervaring centraal. In opdracht van het Parijse Palais de Tokyo produceerde Cornaro begin 2014 een reeks van drie korte films zonder geluid met als titel *Cosa*. Net zoals de vele 16mm films die Isabelle Cornaro sinds 2007 gedraaid heeft, liggen ze in het verlengde van haar ruimtelijke installaties. Zo neemt ze bijvoorbeeld close-ups van uiteenlopende objecten die te maken hebben met waarde of opsmuk: van bankbriefjes en geldmunten tot juwelen en parfumflesjes. Ze ensceneert deze objecten ook in een bepaalde compositie die ze beschijnt zodat er een perspectiefzicht ontstaat aan de hand van schaduwen. Of ze filmt de voorwerpen met de camera steeds van dichterbij zodat ze amper nog herkenbaar zijn.

Isabelle Cornaro leeft en werkt in Parijs, Frankrijk. In 2010 was ze laureate van de Prix Fondation d'Entreprise Ricard. Haar werk was eerder al te zien tijdens solotentoonstellingen in onder meer Kunsthalle Bern (2013), White Cube - Londen (2012), Le Magasin - Grenoble (2012), FRAC Aquitaine - Bordeaux (2012) en 1m³ - Lausanne (2011). Recente groepstentoonstellingen waar ze aan deelnam, vonden plaats in Public Fiction - Los Angeles (2013), Fondazione Sandretto Re Rebaudengo - Turijn (2011) of Sculpture Center - New York (2011). Haar werk wordt vertegenwoordigd door Galerie Balice Hertling - Parijs, Galerie Francesca Pia - Zürich en Hannah Hoffman Gallery - Los Angeles.

In de M-shop zijn de volgende publicaties verkrijgbaar:

- *Isabelle Cornaro. De l'adresse (Situations optiques),* Centre d'art contemporain de la Ferme du Buisson - Marne-la-Vallée, MER Paper Kunsthalle, 2009

- Clement Dirié (ed.), *Isabelle Cornaro*, Fondation d'entreprise Ricard - Parijs, Le Magasin - Grenoble, Kunsthalle Bern - Bern, JRP Ringier, 2011

Met dank aan Institut français, Fondation d'entreprise Ricard en Service culturel de l'Ambassade de France en Belgique